

KLASSEROMSLEKSJON - FRIDTJOF NANSEN

Hva går leksjonen ut på?

Fridtjof Nansen startet karrieren sin som forsker og polfarer. Etter hvert brukte han posisjonen og berømmelsen sin til å arbeide for sosiale og politiske saker. Hans største bidrag var Nansenpasset, som gjorde det mulig for statsløse flyktninger å krysse grenser fordi de nå kunne bevise sin identitet. Menneskerettsspørsmål som tas opp i denne leksjonen er retten til å søke asyl og retten til å bevege seg fritt. Elevene skal lære om Nansen og Nansenpasset, og delta i et fiktivt scenario i klasserommet som vil hjelpe dem til å forstå flyktningers status, og hva asyl og fri bevegelse betyr. De vil også bli bedt om å nevne flyktningkriser som finner sted i dag, for å knytte fortiden til nåtiden.

Læringsmål

- Elevene skal lære hva det vil si å være flyktning, og hvorfor Nansenpasset var en milepæl for flyktningers rettigheter.
- Elevene skal forstå hva sosialt entreprenørskap er.
- Elevene skal forstå hvorfor det er viktig å hjelpe og ta vare på andre.

Læremidler

- Lysbilder
- Bilder av flyktninger (eksempel: [Rohingya of Myanmar](#))
- Datamaskin med internettilgang og skjerm for å vise en video for klassen
- Plakater som skal henges opp i hvert hjørne av rommet

Tidsbruk: 40 minutter +

Trinn:

1. Introduksjon (3 min)

- Bruk lysbildene og vis elevene dette fotografiet av flyktninger fra den etniske minoriteten rohingya i Myanmar, som går gjennom en rismark etter å ha krysset grensen til Bangladesh (eller velg et annet bilde fra en pågående flyktningkrise).
 - Be elevene studere fotografiet og notere det de ser, og hva de tror foregår på bildet.
 - Få elevene til å dele tankene og observasjonene sine med klassen eller sidemannen.
 - Fortell den virkelige historien bak fotografiet: «Bildet viser flyktninger fra den etniske minoriteten rohingya i Myanmar, som går gjennom en rismark etter å ha krysset grensen til Bangladesh. Det er tatt nær byen Cox's Bazar's i et område som heter Teknaf, 5. september 2017.»

- Forbered eleven på hva de skal lære i dag. Sentrale poenger å nevne er:
 - Fridtjof Nansen startet karrieren sin som forsker og polfarer. Etter hvert brukte han posisjonen og berømmelsen sin til å arbeide for sosiale og politiske saker.
 - Hans største bidrag var Nansenpasset, som gjorde det mulig for statsløse flyktninger å krysse grenser fordi de nå kunne bevise sin identitet.

2. Veiledet læring (12 min)

- Vis elevene denne 6 minutter lange videoen fra TED-Ed: «[What does it mean to be a refugee?](#)»
- Bruk lysbildene til å presentere fredsprisvinner Fridtjof Nansen for elevene:
 - Nansen utviklet et program for å løse et samfunnsproblem, nemlig flyktningers rettigheter.
 - Organisasjoner som blir startet for å arbeide med et samfunnsproblem, for eksempel sult, fattigdom eller miljø, blir noen ganger kalt en «sosial virksomhet».
 - Menneskene som starter disse sosiale virksomhetene blir kalt «sosiale entreprenører».
 - Nansen var en sosial entreprenør fordi han lagde Nansenpasset uten mål om å tjene penger, men utelukkende fordi han ville løse et globalt problem som krevde handling. Han ønsket å gi direkte hjelp og forbedre livene til andre.
- Etter at elevene har sett videoen og lært om Nansen, spør dem:
 - Hvordan vil du beskrive hvert av disse begrepene med egne ord: «migrant», «flyktning», «asyl»?
 - Hvor finnes det flyktningkriser i verden i dag? Hvem er rammet av dem, hva er årsaken, og hva blir gjort for å løse dem?
- **[OBS GJENTAKELSE FRA OVER – FEIL Explain: Nansen developed a program to address a social cause--refugee rights. Organizations that are developed to address social causes, such as hunger, poverty, the environment, are sometimes called a “social enterprise.” The people who start these social enterprises are called “social entrepreneurs.” Nansen was a social entrepreneur, because he created the Nansen Passport not to earn profit, but solely to address a problem in the world he saw needed action, and directly to help and improve the lives of other people.]**

3. Fire hjørner (20 min)

- Presenter scenarioet: Be elevene forestille seg at det bryter ut krig der hvor de bor, og at hjemstedet deres er et område med høyt konfliktnivå. Hva ville de ha gjort? Be elevene reflektere over spørsmålet, men holde tankene sine for seg selv inntil videre.
- Spill *Fire hjørner*.

- Heng opp plakater i hvert hjørne av klasserommet med disse påstandene:
 - *Jeg ville ha blitt værende og håpt på det beste.*
 - *Jeg ville ha flyktet til et naboland.*
 - *Jeg ville ha blitt i landet, men reist lenger unna konflikten.*
 - *Jeg ville ha flyktet langt unna til et trygt land.*
- Gjenta scenarioet for elevene og be dem om å gå til den plakaten som uttrykker hva de ville ha gjort om det brøt ut krig.
- Når elevene har bestemt seg for hva de ville ha gjort og stilt seg i et hjørne, be dem reflektere over hvorfor de valgte dette alternativet. Spør hver gruppe om å forklare hvordan de har tenkt.
- Når hver gruppe har delt sine synspunkter, gjør elevene oppmerksomme på hvordan de har fordelt seg. Tell opp høyt hvor mange elever det er i hver gruppe. Tror de at denne fordelingen stemmer overens med virkeligheten?
- Finn på nye scenarioer og gjennomfør øvelsen noen ganger til. Vurder å ta med flere innvirkende faktorer som mangel på identitetspapirer, mangel på ressurser (penger, transportmidler, osv.) og hensyn til familie.
- Hver runde følges opp med en diskusjon om hvorfor elevene har de tatt de valgene de har gjort.

4. Del og reflekter (5 min)

- I dag finnes det millioner av flyktninger i verden som kjemper for retten til asyl og retten til å bevege seg fritt. Programmet med Nansenpasset ble avsluttet i 1938, men Nansens arbeid var en betydelig milepæl i kampen for flyktningers rettigheter. Som journalisten Dorothy Thompson skrev i 1938: «Det er ingen tvil om at i det store og hele er Nansenpasset det største som har skjedd for den enkelte flyktning [...] Det ga flyktningen **hans** tapte identitet tilbake.»
 - Hva er det viktigste du sitter igjen med fra dagens innføring om Nansen og det han gjorde for flyktninger?
 - Har du fortsatt ett spørsmål om Nansen eller flyktningers rettigheter i dag?

Lærerressurser:

Artikkel: [“Social Entrepreneurship: 7 Ways to Empower Student Changemakers”](#)

Artikkel: [“People Without Papers”](#)

